

**T. C.
KAHRAMANMARAŞ İSTİKLAL ÜNİVERSİTESİ
İNSAN VE TOPLUM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ
DERS İÇERİKLERİ**

1. SINIF 1. YARIYIL

TDE101 Türkiye Türkçesi I 3 0 3 AKTS: 5

Türkiye Türkçesinin tarihsel gelişimi; dil bilgisi ve dil bilgisinin bölümleri; ses bilgisi ve alt dallarının tanımı, kapsamı; Türkiye Türkçesinin ses bilgisi özellikleri: sesler ve seslerin nitelikleri, ses uyumları, benzeşme, ses değişmesi, ses türemesi, ses düşmesi, kaynaşma, hece düşmesi, yer değiştirme; vurgu; örnek metinler üzerinde inceleme.

TDE103 Osmanlı Türkçesi I 3 0 3 AKTS: 5

Osmanlı döneminde kullanılan alfabe; Arap harflerinin yazımı ve özellikleri; eski harfli matbu metinleri okuma çalışmaları.

TDE105 Eski Türk Edebiyatı I 3 0 3 AKTS: 4

Divan edebiyatı geleneğinin oluşum süreci ve bu gelenek çerçevesinde üretilmiş metinlerin dil, üslup ve içerik özellikleri. Divan edebiyatının kaynakları, şairlerin yetişme süreçleri ve edebî muhitler. Divan tertibi ve genel olarak nazım şekilleri ile nazım türleri.

TDE107 Yeni Türk Edebiyatı I 3 0 3 AKTS: 4

“Yeni Türk Edebiyatı” kavramı üzerinde durularak son iki yüz yılın önemli siyasi, sosyal ve kültürel gelişmeleri anlatılacak; Tanzimat Edebiyatı döneminde şiir, tiyatro, roman ve hikâyede modernleşmenin aldığı şekiller incelenecektir. Eskiye devam ettiren şairlerden Yenişehirli Avnî, Leskofçalı Gâlib, Hersekli Arif Hikmet’in yanı sıra yeni edebiyatı başlatan şahsiyetlerden Şinasi, Ziya Paşa, Namık Kemal hayatları ve edebî eserleriyle incelenecektir. Dilin ve türlerin geçirdiği evrime değinilecektir. Türk edebiyatının sekülerleşmesinin başlangıcı olarak Şinasi’nin Münacat’ı işlenecektir. Ziya Paşa’nın felsefesini yansıtan Terkibi ve Terci-i Bent ayrıntılı olarak incelenecektir. Namık Kemal’in “vatan şairi” olarak anılışında önemli bir etken olan Hürriyet Kasidesi ele alınacaktır.

Türlük bilimi alışmaları; Türk dilinin doğuşu ve akraba diller meselesi, Ural-Altay dilleri teorisi, Altay dilleri teorisi; Türk lehçelerinin tasnifi; Türk dilinin tarihi dönemleri ve bu dönemlerin başlıca özellikleri; Köktürk ve Uygur yazılı metinlerin tanıtılması, bulunuşu ve üzerinde yapılan alışmalar.

Türk halk edebiyatının kaynakları, araştırma ve inceleme alanı ile halk edebiyatı ürünlerinin tasnifi ve bu ürünlerin örnekler üzerinden özelliklerinin gösterilmesi. Ayrıca, halk biliminin kaynakları, tarihî gelişimi, amacı, inceleme alanı ve derleme metotlarının gösterilmesi ile öğrencilere derleme faaliyetinin anlatılarak uygulamalı olarak derleme yapmalarının sağlanması.

“Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi” dersini okumanın amaçları, Osmanlı Devleti’nin gerilemesi ve yıkılışının sebepleri, XVIII ve XIX. yüzyıllarda Osmanlı Devleti’nde ıslahat hareketleri, Osmanlı Devleti’nin son döneminde siyasî ve askerî olaylar, I. Dünya Savaşı, Osmanlı Devleti’nin harbe girişi; savaştığı cepheler ve Mondros Mütarekesi, Türk milletinin tepkisi, millî cemiyetler, millî olmayan ve zararlı cemiyetler, millî mücadelenin başlaması, hazırlık safhası ve dönemi, Mustafa Kemal Paşa’nın Anadolu’ya geçişi, Erzurum, Sivas Kongreleri, Misak-ı Millî ve Mebusan Meclisi, TBMM’nin açılışı, çalışmaları ve yapısı, iç isyanlar ve millî cepheler, 1920 yılında İtilaf Devletlerinin Türkiye üzerindeki yeni projeleri, Sakarya Savaşı’na kadar 1921 yılı askerî ve siyasî olayları, Sakarya Meydan Muhaberesi ve sonuçları, Büyük Taarruz ve sonuçları, Lozan Barış Antlaşması ve önemi.

Bu derste hedeflenen şudur: Öğrencilerin İngilizceyi hiç bilmediklerini kabul ederek başlangıç seviyesinden itibaren “orta” seviyeye getirebilmek. Bunun için bu müfredat programı içerisinde şu konular işlenmektedir:

a) “To be” present, b) “Modals” is, there are, c) There is, there are, d) Have got, has got, e) Simple present tense.

.....

1. SINIF 2. YARIYIL

Şekil bilgisinin tanımı, kapsamı; kökler, ekler ve gövde; yapım ekleri (isimden isim yapma ekleri, fiilden isim yapma ekleri, isimden fiil yapma ekleri, fiilden fiil yapma ekleri), çekim ekleri ve türleri (çokluk eki, iyelik ekleri, hâl ekleri, aitlik eki, soru eki, şekil ve zaman ekleri, şahıs ekleri, sıfat-fiil ekleri, zarf-fiil ekleri); örnek metinler üzerinde inceleme.

Türkçe kelime ve eklerin imlası, yazı çalışmaları, eski harfli matbu metinlerin okunması.

TDE106 Eski Türk Edebiyatı II 3 0 3**AKTS: 4**

Aruz, nazım şekilleri, nazım türleri; edebî sanatlar, örnek metinler üzerinde uygulama çalışmaları.

TDE108 Yeni Türk Edebiyatı II 3 0 3**AKTS: 4**

Tanzimat edebiyatını devam ettiren Rezaizade Mahmut Ekrem, Abdülhak Hamid, Ahmet Midhat Efendi, Muallim Naci, Samipaşazade Sezai, Nabizade Nazım gibi şahsiyetlerin eserleri ve devir içindeki yerleri ele alınacaktır. Söz konusu isimlerin Tanzimat edebiyatı içinde ayırt edici özellikleri üzerinde durulacaktır. Rezaizade Mahmut Ekrem'in şiir anlayışı bağlamında getirdiği yenilikler ve üslup denemeleri; Abdülhak Hamid'in şiirimiz içindeki metafizik duyarlılığa öncülük edişi; Ahmet Midhat Efendi'nin Türk okuyucu kitlesini oluşturma ve yetiştirmedeki çabaları; eski edebiyatı devam ettirme konusunda simge isimlerden biri olarak Muallim Naci ve şiirleri; Samipaşazade Sezai ve Sergüzeşt romanında realizm ve bu bağlamda Nabizade Nazım'ın eserlerinde köy ve realizm konuları ele alınacaktır.

TDE110 Türk Dili Tarihi II 2 0 2**AKTS: 3**

Karahanlı Türkçesi, Harezmi-Kıpçak Türkçesi, Çağatay Türkçesi, Eski Anadolu Türkçesi ve Osmanlı Türkçesi dönemleri eserlerinin tanıtılması, bu dönemler ve eserler üzerinde yapılan çalışmalar; Çağdaş Türk lehçe ve şivelerinin yazı dili olma süreçleri ve bu lehçe ve şivelerin tanıtılması.

TDE112 Türk Halk Edebiyatı II 2 0 2**AKTS: 3**

Halk edebiyatının manzum ve mensur türleri örneklerle ele alınması ve Türk dünyasından örneklerle karşılaştırılması. Ayrıca halk tiyatrosu, köy seyirlik oyunları gibi konular da ele alınması. Her tür ile ilgili şekil ve muhteva incelemeleri yaptırılır. Ayrıca bu türlerle ilgili örnek metinler de okutulması.

TDE114 Edebiyat Bilgi ve Teorileri 2 0 2**AKTS: 2**

Edebî eserlerinin üslûbu, anlatma ve yazma metotları ve sorunları üzerinde durulacaktır. Bu metotlar ve problemler, metin incelemeleri yoluyla somutlaştırılacaktır. Edebiyat incelemelerinde anahtar görev gören temel kavramlar, bunların içerikleri ve metinler üzerinde kullanımları gösterilecektir.

AİT102 Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II 2 0 2**AKTS: 2**

Siyasi niteliği olan inkılap hareketleri (Saltanatın Kaldırılması), çok partili hayat, hukuk alanında yapılan inkılap hareketleri, eğitim-kültür alanında yapılan inkılap hareketleri, Atatürk Dönemindeki dış politika gelişmeleri, Türk inkılabının dayandığı felsefî ve kültürel temeller, bu inkılapların gerçekleşmesinde rol oynayan itici güçler.

ING102 Yabancı Dil-II 2 0 2**AKTS: 2**

a) "To be" past, b) Simple past tense, c) Present continuous tense, d) Present perfect tense, e) If clauses type I

Bu gramer konularını verirken bunların dışında günlük İngilizcede kullanılan deyimler ve ifadelerde öğrencilere farklı metot ve tekniklerle verilmektedir.

2. SINIF 3. YARIYIL

TDE201 Türkiye Türkçesi III 3 0 3 AKTS: 5

Kelime türleri (isim, sıfat, zamir, zarf, fiil, edat, bağlaç ve ünlem); kelimelerin cümle içindeki kullanılışları ve görevleri.

TDE203 Osmanlı Türkçesi III 3 0 3 AKTS: 4

Türk dili ve edebiyatına yönelik el yazması metinlerin okunması, dil ve anlam bakımından dikkat edilmesi gereken noktalar üzerinde durulması. Osmanlı Türkçesi içerisinde sıklıkla görülen Arapça kelime türleri ile bunların çekimlerinin anlatılması.

TDE205 Eski Türk Edebiyatı III 2 0 2 AKTS: 4

Divan edebiyatının kuruluş döneminin dil ve üslup özellikleri, 13 ve 14. yüzyılların siyasî ve sosyal durumu, bu dönemde eser veren belli başlı sanatçıların biyografileri ve eserleri, seçilen şiirlerin şerh edilmesi. Edebî sanatlar.

TDE207 Yeni Türk Edebiyatı III 3 0 3 AKTS: 4

Servet-i Fünûn edebiyatını hazırlayan faktörler ele alınacak ve dönem edebiyatının kuruluşu, gelişmesi ve etkileri anlatılacaktır. Dönem edebiyatının şiirdeki önemli temsilcilerinden Tevfik Fikret, Cenab Şahabettin, Süleyman Nazif gibi şairlerin hayatları, edebî şahsiyetleri şiirlerinden örneklerle incelenecektir. Servet-i Fünûn edebiyatını meydana getiren isimlerin ortak özellikleri üzerinde durulacaktır.

TDE209 Tarihî Türk Lehçeleri I 2 0 2 AKTS: 4

Köktürkçenin Türk dili tarihindeki yeri ve önemi, Köktürk yazılı belgeleri, Köktürkçenin ses bilgisi, şekil bilgisi, kelime kadrosu, söz dizimi ve anlam bilgisi bakımından incelenmesi.

TDE211 Türk Halk Edebiyatı III 3 0 3 AKTS: 4

Destan kavramı, tanımı, özellikleri, Türk destanlarının oluşumu, tasnifi, Türk destancılık geleneği ile destanın diğer türlerle ilişkileri ele alınması. İslamiyet Öncesi Türk destanları metin odaklı olarak işlenip içerisindeki motifler de bugüne yansımış şekilleriyle karşılaştırılarak ele alınması. Türk destanlarıyla ilgili araştırma yapan yerli ve yabancı araştırmacıların eserleri de dersin içerisinde işlenmesi.

TDE213 Türk Mitolojisi 2 0 2 AKTS: 2

Önemli mitoloji kuramları ve araştırma yöntemleri ile Türk mitolojisinin kaynakları, incelenme tarihi gözden geçirilecek; yaratılış zaman, mekân, toplum, tanrı, koruyucu ruhlar vb. temel kavramlar özgün kaynaklar temelinde incelenecektir.

GRS201 Girişimcilik 2 0 2 AKTS: 2

....

2. SINIF 4. YARIYIL

TDE202 Türkiye Türkçesi IV 3 0 3

AKTS: 4

Kelime grupları ve cümlelerin ögeleri: tanımları, özellikleri, işlevleri, kullanılışları; cümle türleri, cümle tahlili ve metinler üzerinde uygulama çalışmaları; basit, birleşik ve sıralı cümleler ve bunların oluşum şekillerindeki benzerlik ve farklılıklar.

TDE204 Osmanlı Türkçesi IV 3 0 3

AKTS: 4

Türk dili ve edebiyatına yönelik el yazması metinlerin okunması, dil ve anlam bakımından dikkat edilmesi gereken noktalar üzerinde durulması. Osmanlı Türkçesi içerisinde sıklıkla görülen Farsça kelime türleri ile bunların çekimlerinin anlatılması.

TDE206 Eski Türk Edebiyatı IV 2 0 2

AKTS: 3

15. yüzyılın siyasî ve sosyal durumu, bu dönemde eser veren belli başlı sanatçıların biyografileri ve eserleri, seçilen şiirlerin şerh edilmesi. Nazım türleri.

TDE208 Yeni Türk Edebiyatı IV 3 0 3

AKTS: 5

Servet-i Fünûn nesri ele alınacak; Halid Ziya, Mehmet Rauf, Hüseyin Cahit gibi dönem edebiyatının nesirdeki güçlü temsilcilerinin hayatları, edebî kişilikleri ve eserlerinden örnekler incelenecektir. Bu nesrin, Tanzimat nesrinden farkları üzerinde durulacaktır. Ayrıca, dönemin önemli romanları da okutulacaktır.

TDE210 Tarihî Türk Lehçeleri II 2 0 2

AKTS: 4

Uygurların tarihi ve medeniyetleri, Uygur Türkçesinin ses ve şekil bilgisi, lehçe farkları, Uygurlardan günümüze kadar gelen Budist, Maniheizm ve Hristiyanlığa ait metinler, Uygurların kullandıkları alfabelerin tanıtılması ve metin analizi yapılması.

TDE212 Türk Halk Edebiyatı IV 3 0 3

AKTS: 4

İslamiyet sonrası Türk destanları özellikleri, motifleri, anlatma geleneği, diğer Türk coğrafyalarındaki izleri, varyantları, vb. konuların ele alınması. Manas Destanı ve Dede Korkut hikâyeleri başta olmak üzere İslamiyet'in kabulünden sonraki Türk destanları metin çözümlemeleri ve anlatıcı profili ekseninde işlenmesi. Konuyla ilgili araştırma ve inceleme kitapları ve makaleler de okutulacak tartışılması.

TDE214 Türk Destancılık Geleneği 2 0 2

AKTS: 4

Sözlü anlatı türü olan destanın tanımı, tasnifi ve icrası. Türk destanlarının teşekkülü, yayılma alanları, ses ve şekil özellikleri, İslamiyet öncesi ve sonrası Türk destanları, dinî-destansı hikâyeler, âşık destanlarının icrası, konu, şekil ve üslup özellikleri. Manas destanı, Battalname, Danişmendname, Haveranname, Hamzaname üzerine konu ve motif incelemesi.

GRS202 Girişimcilik 2 0 2

AKTS: 2

....

III. SINIF 5. YARIYIL

TDE301 Çağdaş Türk Lehçeleri I 2 0 2 AKTS: 4

Günümüz Oğuz grubu Türk yazı dilleri hakkında bilgi verilmesi. Azeri Türkçesi ve Türkmen Türkçesinin Türk lehçeleri içindeki yeri; Azeri Türkçesi ve Türkmen Türkçesinin dil özelliklerinin örnek edebî metinlerde gösterilmesi.

TDE303 Eski Türk Edebiyatı V 3 0 3 AKTS: 5

16. yüzyılın siyasî ve sosyal durumu, bu dönemde eser veren belli başlı sanatçıların biyografileri ve eserleri, seçilen şiirlerin şerh edilmesi. Divan edebiyatı geleneği içerisinde üretilen mensur eser türleri.

TDE305 Yeni Türk Edebiyatı V 3 0 3 AKTS: 5

Türk edebiyatının genel tarihsel seyri içinde yer alan Fecr-i Âti, Millî Edebiyat gibi edebî topluluklar ele alınacak; dönem edebiyatının öne çıkan şahsiyetleri, şair ve nasirlerinin hayatları ve edebî eserleri incelenecektir. Söz konusu dönemin anlaşılmasına katkı sağlayacak sosyal ve tarihsel görünümü veren bilgiler aktarılacaktır.

TDE307 Tarihî Türk Lehçeleri III 2 0 2 AKTS: 4

Karahanlı Türkçesinin yazılı belgelerinin ses bilgisi, şekil bilgisi, kelime kadrosu, söz dizimi ve anlam bilgisi bakımından incelenmesi.

TDE309 Türk Halk Edebiyatı V 3 0 3 AKTS: 4

Anonim halk edebiyatı türlerinden masal ve efsane türleri; tanım özellik, diğer türlerle münasebet, örnek metinler ve Türk dünyasındaki benzerleriyle ele alınması. Her iki türden örnek metinler okutularak motif incelemesi yaptırılır ve karşılaştırmalı olarak değişiklikler üzerinde yayılma teorileri işlenmesi. Konuyla ilgili bilimsel araştırma ve tezler de ele alınarak metodlar ele alınması.

TDE311 Şiir Tahlili 2 0 2 SEÇMELİ AKTS: 4

Şiir hakkında teorik bilgiler verilecek, poetikalar üzerinde durulacak ve farklı şairlerin farklı şiir anlayışlarından bahsedilecektir. Şiir hakkında verilen teorik bilgiler ışığında Cumhuriyet dönemi Türk edebiyatının önemli şairlerinin seçme şiirleri tahlil edilecektir.

TDE313 Metin Şerhi 2 0 2 SEÇMELİ AKTS: 4

Metin şerhi ile ilgili klasik ve modern yöntemler üzerinde durularak Osmanlı dönemine ait manzum edebî metinler üzerinde anlama, yorumlama, değerlendirme, açıklama çalışmaları yapılacaktır.

TDE315 Halk Şiiri İncelemeleri 2 0 2 SEÇMELİ AKTS: 4

Kaynağı ozanlık/baksılık geleneğine dayanan halk şiirinin beslendiği kaynaklar, âşıklık geleneği, âşık ve âşıklık, halk şiirinin şekil ve muhteva yönlerinden incelenmesi, tahlili, halk şiirindeki modern ve yeni söylemler ile halk şiirinin sosyo-kültürel yönleri üzerinde durulması.

TDE317 Türkçenin Tarihî Metinleri I 2 0 2 SEÇMELİ AKTS: 4

Türk Dilinin tarihî gelişimi içinde Köktürk, Uygur ve Karahanlı dönemlerinde meydana getirilen eserlerin dili fonetik, morfolojik, söz dizimi ve söz varlığı bakımlarından art zamanlı ve mukayeseli olarak incelenecektir.

TDE319 Türk Kültürünün Temel Metinleri 2 0 2 SEÇMELİ AKTS: 4

Türk kültürünün şekillenmesinde önemli etkileri olan belli başlı metinlerin içerik açısından tanıtılması. Bu metinlerden günümüze ulaşan mesajların anlaşılması.

TDE321 Modern Türk Tiyatrosu 2 0 2 SEÇMELİ AKTS: 4

Türkçenin yapım ve çekim eklerinin tarih içindeki gelişimlerinin öğretilmesi, örnek metinler üzerinde uygulama yapılması.

TDE323 Halk Bilgisi Araştırmaları 2 0 2 SEÇMELİ AKTS: 4

Halk biliminin tanım, inceleme alanı, kaynakları, Türkiyede'ki ilk halk bilimi çalışmaları, halk bilimi ürünlerinin derlenmesi gibi konular ele alındıktan sonra derleme çalışmalarının yaptırılması.

TDE325 Kültür Tarihi Okumaları 2 0 2 SEÇMELİ AKTS: 4

Klasik Türk edebiyatı geleneği içerisinde üretilmiş olan seyahatname, surname, şehrengiz, tezkire, divan, mecmua gibi eserlerden hareketle edebî eser ve toplumsal kültür ilişkisinin incelenmesi.

TDE327 Batı Edebiyatında Akımlar 2 0 2 SEÇMELİ AKTS: 4

Edebiyat akımları ve Batı edebiyatı kavramı; edebiyat akımlarının oluşumunda etkili olan faktörler; klasisizm, romantizm, realizm ve natüralizm, parnas akım, sembolizm, gerçeküstücülük; edebiyat felsefe ilişkisi; 21. yüzyıl edebiyatında yönelişler; Türk ve dünya edebiyatında akımların gelişmesine genel bakış.

III. SINIF 6. YARIYIL

TDE302 Çağdaş Türk Lehçeleri II 2 0 2 AKTS 4

Azerbaycan Türkçesinin Türk dili alanındaki yeri, Azerbaycan Türkçesinin ses ve biçim bilgisi özellikleri; Azerbaycan Türkçesine ait Kiril, Arap ve Latin temelli metinler üzerinde dil incelemesi. Özbek Türkçesinin Türk dili alanındaki yeri, Özbek Türkçesinin ses ve şekil bilgisi özellikleri; Özbek Türkçesine ait Kiril, Arap ve Latin temelli metinler üzerinde dil incelemesi.

TDE304 Eski Türk Edebiyatı VI 3 0 3 AKTS: 5

17. yüzyılın siyasî ve sosyal durumu, bu dönemde eser veren belli başlı sanatçıların biyografileri ve eserleri, seçilen şiirlerin şerh edilmesi. Divan edebiyatı geleneğinde üretilen mensur eser türleri.

TDE306 Yeni Türk Edebiyatı VI 3 0 3 AKTS: 5

Edebiyatımızdaki Avrupa'ya yöneliş ve millî kaynaklara eğilme akımlarının öne çıkan isimleri üzerinde durulacaktır. A. Haşım, Y. Kadri, M. Akif, Z. Gökalp gibi şahsiyetlere ait edebî eserler incelenecektir.

TDE308 Tarihî Türk Lehçeleri IV 3 0 3**AKTS: 4**

Harezmi Türkçesi ve Kıpçak Türkçesinin yazılı belgelerinin ses bilgisi, şekil bilgisi, kelime kadrosu, söz dizimi ve anlam bilgisi bakımından incelenmesi.

TDE310 Türk Halk Edebiyatı VI 3 0 3**AKTS: 4**

Anonim halk edebiyatı ürünlerinden fıkra, halk hikâyesi ve destan konuları tanım, özellikler, Türk dünyasındaki karşılıkları ve örnekleri ele alınır, örnek metinlerden hareketle motif çalışmalarının ele alınması. Her türle ilgili kaynak kitaplardan önemli görülen bölümler veya makalelerin okutturulması.

TDE312 Halk Bilimi 2 0 2 SEÇMELİ**AKTS: 4**

Halk biliminin çalışma alanı, kavram olarak dünyada ve Türkiye’de ortaya çıkışı, gelişimi, halk bilimi kuramları, halk biliminin diğer disiplinlerle ilişkisi vb. konuların ele alınması. Halk bilimi ürünlerinin günümüze uyarlanması ile arşivlenmesinde karşılaşılan sorunların incelenmesi.

TDE314 Estetik 2 0 2 SEÇMELİ**AKTS: 4**

Estetik kavramının teorik ve tarihsel geçmişine ilişkin bilgiler verilecek, aynı zamanda örnek metinler üzerinde uygulama yapılacaktır.

TDE316 Eski Türk Edebiyatında Mazmunlar ve Mefhumlar 2 0 2 SEÇMELİ**AKTS: 4**

Mazmun ve mefhum kavramlarının anlam çerçevesinin belirlenmesi. Eski Türk edebiyatı metinlerinden hareketle mazmun ve mefhumların incelenmesi.

TDE318 Türkçenin Tarihî Metinleri II 2 0 2 SEÇMELİ**AKTS: 4**

Türk Dilinin tarihî gelişimi içinde Harezmi, Kıpçak ve Batı Türkçesi sahalarında meydana getirilen eserlerin dili fonetik, morfolojik, söz dizimi ve söz varlığı bakımlarından art zamanlı ve mukayeseli olarak incelenecektir.

TDE320 Metin Yazarlığı ve Düzeltmenlik 2 0 2 SEÇMELİ AKTS: 4

Metin yazarlığının temel kuralları ve örnekleri, düzeltmenlik için gereken temel beceriler.

TDE322 Cönk İncelemeleri 2 0 2 SEÇMELİ**AKTS: 4**

Türk saz şairlerinin yazılı kaynakları arasında yer alan cönklerin tanımı, özellikleri, arşivlenmesi, korunması vb. teorik konularından sonra örnek cönklerin gösterilmesi, okutulması ve şiir tahlillerine yer verilmesi.

TDE324 Eski Harfli Metinler 2 0 2 SEÇMELİ**AKTS: 4**

Osmanlı Türkçesiyle oluşturulmuş el yazması manzum edebî metinlerin okunması.

“Edebiyat” ve “şehir” ilişkisi karşılıklı etkileşimsel olarak ele alınacak ve bu bağlamda edebiyatın oluşumunda şehrin; şehir imajının oluşumunda edebiyatın katkısı üzerinde durulacaktır. Derste; üniversite öğrencilerinin öğrenim gördüğü şehrin sosyolojik ve kültürel alt yapısına yabancılıklarını gidermek ve şehri, her yönüyle tanımaları amaçlanmaktadır.

Bu derste; Batı’da “Klasik Antikite” diye nitelenen ve Batı tiyatrosunun temeli olarak addedilen, Yunan ve Roma tiyatrosunun örnekleri incelenecek, Yunan tiyatrosunun Sophokles, Euripides gibi kurucu isimlerine dair biyografik detaylara da yer verilecektir. Bununla birlikte iki temel tür olan Komedi ve Tragedya’dan, özellikle ikincisi üzerine, tarihsel ve kavramsal gelişimini verecek eserler yardımıyla bahsedilecektir.

Cümle bilgisinde yeni yaklaşımlar; cümle tahlili ve metinler üzerinde uygulama çalışmaları.

4. SINIF 7. YARIYIL

18. yüzyılın siyasî ve sosyal durumu, bu dönemde eser veren belli başlı sanatçıların biyografileri ve eserleri, seçilen şiirlerin şerh edilmesi.

Cumhuriyet Devri Türk Edebiyatının fikrî ve kültürel temelleri ele alınacaktır. Cumhuriyet Devri Türk Edebiyatının önemli isimlerinin hayatları, edebî kişilikleri ve eserleri incelenecektir. 1940-1960 Dönemi Türk Şiiri: Garip Hareketi: Garip Önsözü’nün değerlendirilmesi; Orhan Veli, Oktay Rifat, Melih Cevdet Anday’dan şiir tahlilleri, Garip Hareketi’nin dışındaki şahsiyetler: Cahit Külebi, Ceyhan Atıf Kansu, İbrahim Zeki Burdurlu, Behçet Necatigil, Salah Bırsel, Sabahattin Kudret Aksal, Necati Cumalı, Özdemir Asaf, Hisar Grubu: Mehmet Çınarlı, İlhan Geçer, Munis Faik Ozansoy, Gültekin Samanoğlu, İbrahim Minnetoğlu, Feyzi Halıcı, Yavuz Bülent Bakiler, Mustafa Necati Karaer. Nâzım çizgisini devam ettirenler: Atilla İlhan, Arif Damar, Hasan Hüseyin Korkmazgil, Ahmet Arif, vb. şahsiyetler ele alınacaktır.

Eski Anadolu Türkçesi dönemi yazılı belgelerinin ses bilgisi, şekil bilgisi, kelime kadrosu, söz dizimi ve anlam bilgisi bakımından incelenmesi.

XVI. yüzyıldan günümüze kadar âşık edebiyatının tarihçesi âşıklık geleneğinin icrası, motifleri, kuralları âşık kolları, âşıkların sosyo-kültürel ortamlardaki etkileri, vb. konular ele alındıktan sonra başlangıcından günümüze âşıklık geleneğinin gelişimi, beslendiği kaynaklar, Anadolu’daki ilk örnekleri, ozanlık/kamlık geleneğiyle ilişkisi, âşıkların kültürel ortamlara tesiri, sözlü kültür ortamında âşıkların fonksiyonları, yüzyıllar içerisinde geleneğin genel seyri, yüzyılların âşık kadroları, şöhretli âşıkların biyografileri ve âşıklık sanatı (Karacaoğlu,

Ercişli Emrah, Erzurumlu Emrah, Dadaloğlu, Bayburtlu Zihni, Seyrani, Ruhsati, Şeref Taşlıova, Âşık Veysel, vb.), âşıkların şiirlerinin metin tahlili esasına göre incelenmesi.

TDE409 Anadolu ve Rumeli Ağızları 2 0 2 AKTS: 4

Ağız araştırmaları konusunda temel bilgiler (ağız terimi, ağız bölgeleri, ağız malzemelerinin derlenmesi, incelenmesi; diğer ağızlar, şiveler ve lehçelerle mukayese), Anadolu ve Rumeli ağızları üzerinde yapılmış çalışmalar ve yayınların gözden geçirilmesi. Anadolu ve Rumeli ağızlarının ses ve şekil bilgisi özellikleri, yayınlanmış metin örneklerinden hareketle uygulama yapılması.

TDE411 Genel Dil Bilimi 2 0 2 SEÇMELİ AKTS: 4

Dilin tanımı, dilin özellikleri, dillerin doğuşu, dil bilimi tarihi ve dil bilimi çalışmaları, dil bilimi ve dil bilgisi, yapısalcılık ve yapısalcılığın temel kavramları, gösterge bilimi ve dil bilimi, gösterge modelleri, gösterge türleri, dil göstergesi ve dil göstergesinin özellikleri, dil ve iletişim; dil biliminin inceleme alanları, ses bilgisi ve ses bilimi, şekil bilgisi, söz dizimi ve yeni yaklaşımlar, yapısalcı söz dizimi, üretici dönüşümlü dil bilgisi, anlam bilimi, sözcük bilimi ve sözlük bilimi, belli başlı dil bilimi akımları ve temsilcileri.

TDE413 Roman Tahlili 2 0 2 SEÇMELİ AKTS: 4

Roman hakkında teorik bilgiler verilerek farklı romancıların roman anlayışlarından bahsedilecektir. Türk romanına teorik ve/veya uygulamalı olarak katkıda bulunmuş isimlerin ve roman üzerine düşünce üretenlerin düşünceleri söz konusu edilecektir. Cumhuriyet dönemi Türk edebiyatının önemli romancılarından seçme eserler ve parçalar tahlil edilecektir.

TDE415 Türk Halk Edebiyatı Metinleri 2 0 2 SEÇMELİ AKTS: 4

Türk halk edebiyatına ait eski harfli mensur eserler, bunların türleri, menakıpnameler ve halk edebiyatındaki yerlerinin incelenmesi. Nesir türünün gelişiminin ele alınması.

TDE417 Eski Türk Edebiyatında Mesnevi 2 0 2 SEÇMELİ KTS: 4

Mesnevi nazım şeklinin şekil ve içerik özelliklerinin anlatılması. Yüzyıllara göre Türk edebiyatındaki mesnevilerin incelenmesi. Mesneviler de sıklıkla işlenen motiflerin belirlenmesi. Arap, Fars ve Türk mesnevilerindeki benzerliklerin ve farklılıkların araştırılması.

TDE419 Türk Dilinin Sınırları 2 0 2 SEÇMELİ AKTS: 4

Çağdaş Türk dilinin kullanıldığı bölgeler, bu bölgelerdeki statüsü, lehçe ve ağızlarının sınırları, toplum dil bilimsel görünümü; Türkiye, Balkanlar ve Kuzey Kıbrıs'ta Türkçe; Azerbaycan ile Irak ve Suriye'nin kuzeyinde Türkçe; İran'da Türkçe; Türkistan'da Türkçe: Türkmen Türkçesi, Özbek Türkçesi, Kazak Türkçesi, Karakalpak Türkçesi, Kırgız Türkçesi; Moldova: Gagauz Türkçesi; Gürcistan: Ahıska ve Urum Türkçesi; Ukrayna: Tatar Türkçesi, Kırımçak Türkçesi; Kuzey Kafkasya: Kumuk Türkçesi, Nogay Türkçesi, Karaçay-Malkar Türkçesi; İdil-Ural Bölgesi: Tatar Türkçesi, Başkurt Türkçesi, Çuvaş Türkçesi; Sibirya: Altay Türkçesi, Hakas Türkçesi, Tuva Türkçesi, Yakut Türkçesi; Çin: Yeni Uygur Türkçesi, Fu-Yü Kırgızcası, Sarı Uygur Türkçesi, Salar Türkçesi; Litvanya: Tatar Türkçesi, Karay Türkçesi; Polonya: Tatar Türkçesi, Karay Türkçesi; Finlandiya: Tatar Türkçesi.

TDE421 Klasik Türk Edebiyatı İncelemeleri 202 SEÇMELİ AKTS: 4

Türk dili ve edebiyatı tarihinde 13. yüzyıldan 19. yüzyıla kadar ortaya konulmuş olan önemli eserlerin incelenmesi ve bu eserlerin yazılmış oldukları kültür çevreleri tanıtılarak söz konusu eserlerin edebiyat tarihi içerisindeki yerlerinin değerlendirilmesi.

TDE423 Köken Bilgisi 2 0 2 SEÇMELİ AKTS: 4

Etimoloji, Halk etimolojisi, Köken bilgisi, Etimolog, Köken Bilimci, vb. kavramları anlama, bu kavramlardan hareketle Türkçenin etimolojik kökleri ve diğer Türk dillerinin etimoloji sözlüklerini öğrenme, Türkçe üzerine yazılan etimoloji makalelerini inceleme.

TDE425 Batı Edebiyatı 2 0 2 SEÇMELİ AKTS: 4

Batı Edebiyatındaki edebi akımlar, temsilcileri ve bu akımların Türk edebiyatındaki yansımaları, geçirdiği değişimler incelenecektir.

TDE427 Metin Şerhi ve Tamiri 2 0 2 SEÇMELİ AKTS: 4

Osmanlı dönemine ait manzum edebî metinler üzerinde anlama, açıklama, değerlendirme ve böylece metnin anlaşılmasını kolaylaştırma çalışmaları yapılacaktır. Divan şairlerinin kelime seçimi, beyit bütünlüğünü oluşturma anlayışını kavrama ve buradan hareketle metinlerdeki çeşitli sebeplerle eksik kalmış kısımların tamamlanması ile ilgili temrinler yapılacaktır.

TDE429 Türk Dünyası Edebiyatları 2 0 2 SEÇMELİ AKTS: 4

Türk halk edebiyatı alanında son derece zengin bir birikime sahip olan Türk dünyasının (Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, vb.) destanları, masalları, efsaneleri, vb. halk edebiyatı ürünleri, aşıklık geleneği ve kültürel unsurlarının ele alınması.

TDE431 Dünyada Türklük Bilimi Çalışmaları 2 0 2 SEÇMELİ AKTS: 4

Türklük Biliminin bir bilim dalı olarak ortaya çıkışını, gelişimini dönemlere göre açıklama. Türkiye dışında yayımlanan Türkoloji dergilerine, kitap ve makalelere ulaşabilmenin yolları açıklanır.

4. SINIF 8. YARIYIL

TDE402 Eski Türk Edebiyatı VIII 3 0 3 AKTS: 5

19. yüzyılın siyasî ve sosyal durumu, bu dönemde eser veren belli başlı sanatçıların biyografileri ve eserleri, seçilen şairlerin şerh edilmesi.

TDE404 Yeni Türk Edebiyatı VIII 3 0 3 AKTS: 5

Cumhuriyet devri Türk edebiyatının nesir sahasındaki temsilcileri Y. Kadri, Halide Edib, R. Halit, S.Ali gibi yazarların edebî kişilikleri, hayatları ve sonraki edebiyatçıları üzerindeki etkileri ele alınacaktır. 1960 sonrası Türk şiiri: İkinci Yeni Hareketi: Edip Cansever, Cemâl Süreya, İlhan Berk, Ercüment Uçarı, Kemâl Özel, Sezai Karakoç, Cahit Zarifoğlu, Erdem Beyazıt, Gülten Akın, Ülkü Tamer, Süreyya Berfe, Müstakil Şahıslar: Can Yücel, Talat Sait Halman, Osman Türkay, Turan Oflazoğlu, Hilmi Yavuz, Özdemir İnce, Refik Durbaş, Cahit Zarifoğlu, İsmet Özel, H. Hüsrev Hatemi, Ataol Behramoğlu, Ebubekir Eroğlu, Beşir Ayvazoğlu, Veysel Çolak, A. Vahap Akbaş. Değerlendirmeler.

Çağatay Türkçesinin yazılı belgelerinin ses bilgisi, şekil bilgisi, kelime kadrosu, söz dizimi ve anlam bilgisi bakımından incelenmesi.

TDE408 Türk Halk Edebiyatı VIII 2 0 2**AKTS: 4**

Başlangıcından günümüze dini-tasavvufî Türk halk edebiyatının gelişimi, beslendiği kaynaklar, Anadolu'daki ilk örnekleri, Yesevîlik geleneğinin Anadolu'ya tesiri, âşıklık geleneğiyle ilişkisi, mutasavvîf şairlerin kültürel ortamlara tesiri, sözlü kültür ortamında mutasavvîf şairlerin fonksiyonları, yüzyıllar içerisinde tasavvufî edebiyatın geleneğinin genel seyri, yüzyılların mutasavvîf şair kadroları, şöhretli şairlerin biyografileri ve sanatları (Ahmet Yesevî, Yunus Emre, Hacı Bektaşî Veli, Hacı Bayramî Veli, Pir Sultan Abdal, Mevlana Celaleddin Rumi, Aziz Mahmut Hüdayî, Nesimi, vb.), bu şairlerin şiirlerinin metin tahlili esasına göre incelenmesi.

TDE410 Âşık Edebiyatı 2 20 2**AKTS: 4**

Ozan, âşık, saz şairi, âşık tarzı şiir geleneği gibi kavramların birbirlerine benzeyen ve birbirinden ayrılan yönleri, âşık tarzı şiir geleneğinin oluşum şartlarının ve tezahürlerinin örnek metinlerle uygulamalı incelemeleri, dersin içeriğini oluşturmaktadır.

TDE412 Anlam Bilimi 2 0 2**SEÇMELİ****AKTS: 4**

Anlam biliminin tarihçesi, Türkiye'de anlam bilimi çalışmaları, anlam bilimi ile ilgili terimler, kelimeler arası anlam ilişkileri, anlam değişimleri; sözcük bilimi ve sözlük bilimi.

TDE414 Tenkit Tarihi 2 0 2**SEÇMELİ****AKTS: 4**

Yeni Türk Edebiyatındaki Klasikler, Mebhûsetünanha, Dekadanlık gibi tartışmalar ele alınacak ve tenkit/eleştiri kavramının teorik çerçevesi üzerinde durulacaktır.

TDE416 Eski Harfli Metin İncelemeleri 2 0 2 SEÇMELİ**AKTS: 4**

Osmanlı Türkçesiyle oluşturulmuş el yazması manzum ve mensur edebî metinlerin okunması ve incelenmesi.

TDE418 Türk Halk Tiyatrosu 2 0 2 SEÇMELİ**AKTS: 4**

Karagöz, ortaoyunu, meddahlık, kukla, tuluat, vb. halk tiyatrosu türlerinin tarihi gelişimi, Anadolu'ya gelişi, kaynakları, özellikleri ve tiplerinin ele alınması.

TDE420 Eski Anadolu Türkçesi 2 0 2 SEÇMELİ AKTS: 4

Eski Anadolu Türkçesi dönemi yazılı belgelerinin ses bilgisi, şekil bilgisi, kelime kadrosu, söz dizimi ve anlam bilgisi bakımından incelenmesi.

TDE422 Türk Dünyası Aydınlanma Hareketleri 2 0 2 SEÇMELİ AKTS: 4

Türkiye dışındaki Türk toplulukları, bunların edebiyatları ve edebi kişiliklerinin tanıtılması. Bu yazar ve şairlerin metinlerinin okutulması.

TDE424 Ağız Araştırmaları 2 0 2 SEÇMELİ AKTS: 4

Ağız araştırmaları hakkında genel bilgiler; Türkiye Türkçesi ağızları ve yapılan çalışmalar; ağız araştırmalarında uygulanan yöntemler; Türkiye Türkçesi ağızları üzerine uygulamalar

TDE426 Türk Dili Araştırmaları 2 0 2 SEÇMELİ AKTS: 4

Türk dili konularının modern teknik ve yöntemlerle ele alınması; tarihî ve çağdaş Türk lehçeleri metinlerini mukayeseli olarak ele alma bilgi ve becerilerinin kazandırılması; Türkiye Türkçesi ağızlarıyla ilgili olarak derleme yapma, kayıtları yazıya geçirme ve metinler üzerine inceleme yapma bilgi ve becerilerinin kazandırılması.

TDE428 Çocuk Edebiyatı 2 0 2 SEÇMELİ AKTS: 4

Çocuk gelişiminde edebî eserlerin oynadığı etkin role ilişkin örnek metinler seçilecek ve incelenecektir. Çocuk duyarlığına seslenen edebî ürünlerin biçim ve içerik yönünden ele alındığı derste çocuk edebiyatının tanımı ve bağlamıyla Türk ve dünya edebiyatındaki durumu, genel edebiyat disiplinine paralel olarak çocuk edebiyatının kapsamı ve edebi türleri ele alınacak, çocuklar için hazırlanan nitelikli edebi ürünler tarihsel perspektif içinde incelenecektir.

TDE430 Türkçenin Sorunları 2 0 2 SEÇMELİ AKTS: 4

Metin neşri ve metin neşrinde karşılaşılan sorunlar; ağız çalışmaları ve karşılaşılan sorunlar; Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ve karşılaşılan sorunlar; ses bilgisi, şekil bilgisi ve söz dizimi alanlarındaki sorunlar; birleşik cümle konusundaki tartışmalar; sözlükçülük ve Türkçe sözlükler; Türkçe ve bilim dili; dil kirliliği sorunu; ana dili bilinci; terim sorunları; yabancı kelimelere Türkçe karşılık bulma sorunu; imladaki sorunlar vb.

TDE432 Türk Mitolojisi 2 0 2 SEÇMELİ AKTS: 4

Türk inanç sisteminin esasları, kamlık/şamanlık geleneğinin temel özellikleri, Göktanrı inanç sistemi, Türklerin girdikleri dini çevreler ve bunların kültür hayatlarına etkisi, Türk mitolojisindeki motifler, bunların Anadolu da ve Türkistan coğrafyasındaki izleri, Türk destanlarındaki motifler, İnanmalar ve bunlara bağlı olarak gelişen ritüeller, dünya mitolojilerindeki ortaklıklar, vb. konuların ele alınması.

TDE434 Eski Türk Edebiyatında Tür ve Şekil 202 SEÇMELİ AKTS: 4

Edebiyat terimi olarak şekil ve tür ayrımının yapılması. Örnek metinlerden hareketle eski Türk edebiyatında kullanılan nazım şekillerinin ve nazım türlerinin incelenmesi.

Bu ders; başlangıçtan Modern döneme kadar özellikle Batı edebiyatında şiir kuramı(poetika) üzerine düşünceler ortaya koyan isimlerin, söz konusu düşüncelerinin serimlenmesi ve analizini içerir. Ayrıca İslam medeniyetinin şiire bakışı üzerinde de durulacak, bu bağlamda Arap şiirine ve Kur'ân'da şair/şiir konusuna da değinilecektir.

Dersin içeriği ve kaynakların tanıtımı; Dil politikasıyla ilgili temel kavramlar; Türk dili dünyasında dil politikaları; Tanzimat sonrası dil politikaları; Cumhuriyet dönemi dil politikaları; Sovyetler döneminde dil politikaları; Çağdaş Türk yazı dillerinin oluşturulması; Çağdaş Türk yazı dillerinin dil durumu; Türk dili dünyasında alfabe değişiklikleri; Türk dili dünyasında alfabe değişikliklerinin sonuçları ve bugünkü görünümü; Alfabe tartışmaları; Standart (ölçünlü) dil oluşturma.